

לוגיסטיקה Vs שרשרת האספקה

מאת יצחק דנה *

בשנים האחרונות כולנו משתמשים במונח 'שרשרת האספקה' כאשר לא תמיד אנחנו יודעים למה בדיוק מתכוונים ומהו ההבדל בין לוגיסטיקה לבין שרשרת האספקה. מאמר זה דן במושגים, משמעותם והקשר ביניהם.

על לוגיסטיקה ושרשרת האספקה כבר נאמר, שהם שונים מספיק כדי להיות מוכרים בנפרד, ובכל זאת הם שזורים כל כך חזק זה בזה, שעדיין לא ניתן להתייחס אליהם בנפרד.

לוגיסטיקה – הגדרה

ניהול, תכנון, ביצוע ובקרה יעילים, של **תנועות ואחסון** של חומרי גלם, מוצרים בתהליך, תוצרת גמורה, שירותים ומידע - לאורך ובין הצמתים הלוגיסטיים השונים **בשרשרת האספקה**, החל משלב הייצור, דרך מרכזי ההפצה, לסיטונאים, לקמעונאים, ללקוחות הסופיים ובחזרה.

לפי הגדרה שלעיל, עוסקת הלוגיסטיקה **בתנועות ואחסון**. אלו הם הנושאים העיקריים עבורם הוגדר המושג לוגיסטיקה. במציאות אנו מוצאים בארגונים שונים, שבעלי התפקידים העוסקים בתחומי הלוגיסטיקה מבצעים גם משימות תפעוליות אחרות בארגון. אין זה פסול אולם נושאים אלו אינם מהווים את עיקר התוכן הלוגיסטי.

המונח "לוגיסטיקה" מקורו מן המילה היוונית העתיקה לוגוס (ביוונית עתיקה: λόγος). זוהי מילה רבת-משמעות ובין משמעויותיה: יחס, מילה, תחשיב, היגיון, ונאום.

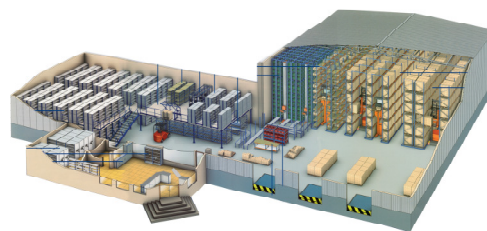
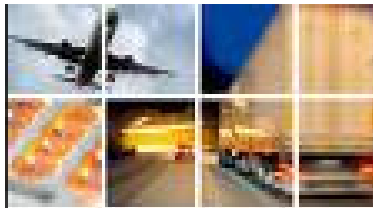
מקורו של תחום הלוגיסטיקה הוא בצרכי צבאות בעולם לדאוג לאספקה יעילה של הכוחות הלוחמים בתחמושת ומזון אף כאשר החילות מתקדמים וקווי האספקה מתארכים. בצבאות יוון העתיקה, רומא העתיקה ובאימפריה הביזנטית, היו קציני צבא שתוארם "לוגיסטיקס" (Logistikas) אשר נשאו באחריות לצרכיהם הכלכליים ולאספקתם של הכוחות הלוחמים.

המילון האנגלי אוקספורד הגדיר את המונח "לוגיסטיקה" כ: "ענף של מדעי הצבא העוסק ברכישה, תחזוקה, ושינוע של חומרים, כוח אדם ומתקנים." לעתים קרובות יש הרואים לוגיסטיקה כענף הנדסי היוצר "מערכות אדם" להבדיל מ"מערכות מכונה".

אנחנו מבדילים בין שני אזורי פעילות שונים של הלוגיסטיקה :

א. לוגיסטיקה תחת קורת גג (Intralogistics)

ב. לוגיסטיקה של תובלה והפצה.

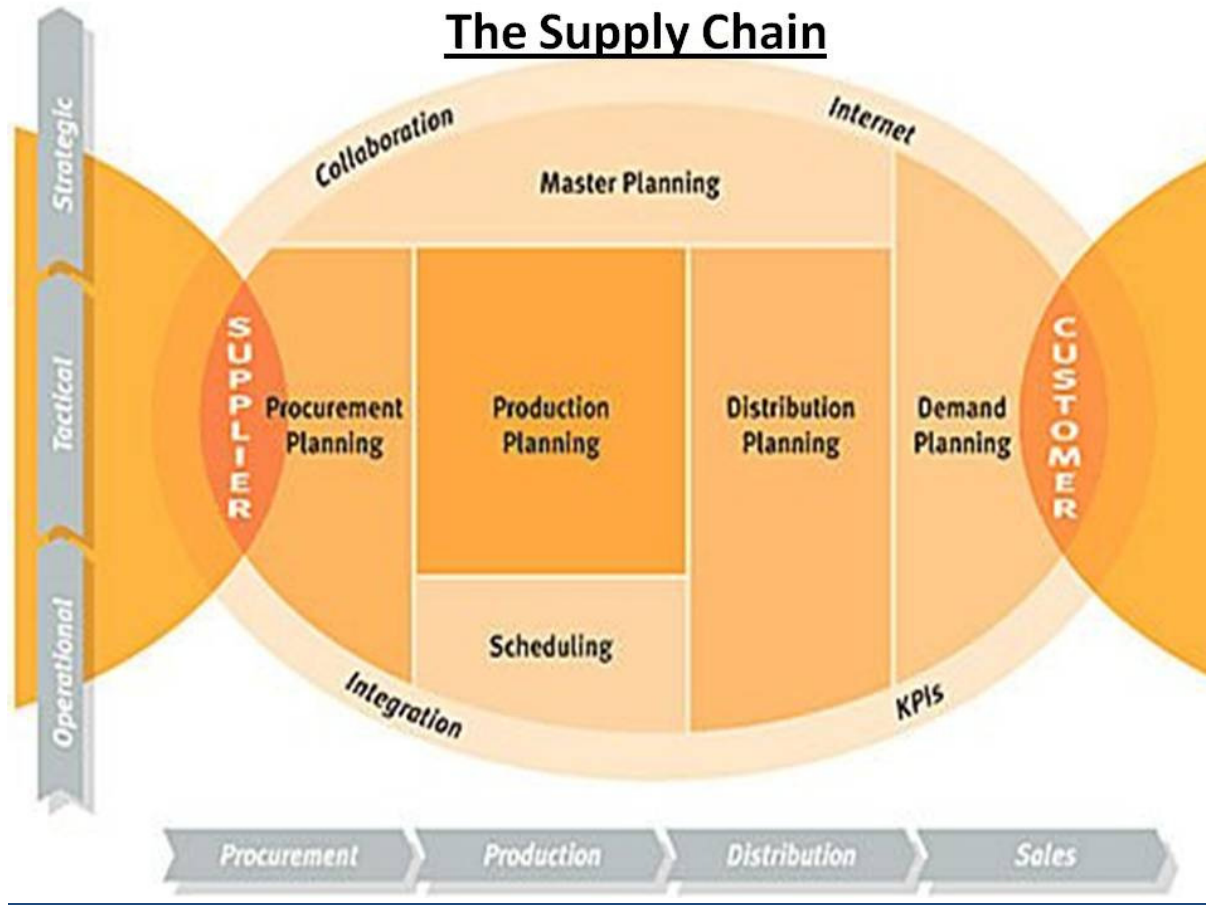

אני נוהג לציין ששני אזורי הפעילות של הלוגיסטיקה – נפגשים בד"כ ברמפה של המחסן.

שרשרת האספקה

שרשרת האספקה מכילה את התכנון והניהול של כל הפעילויות הכרוכות במיקור, רכש, עיבוד וניהול הלוגיסטיקה. זה כולל בין השאר את התיאום ושיתוף הפעולה עם כל שאר השותפים לשרשרת הן השחקנים הראשיים (הספקים, היצרנים והלקוחות) והן שחקני המשנה (המתווכים, ספקי שירותי מיקור חוץ ואחרים).

ניהול שרשרת האספקה משלב את ניהול ההיצע וניהול הביקוש הן בתוך הארגונים והן ביניהם.

בעידן הגלובלי, המורכבות הטכנולוגית של מוצרי הצריכה בשילוב עם הגודל והעומק של השוק, הקשר בין הלקוח לספק הינו רק השלב הסופי של שרשרת ארוכה ומורכבת. השרשרת של מוצר פיזי מתחילה משלב של כריית חומרי הגלם וכוללת מגוון פעילויות של עיבוד, ייצור, הרכבה, אחסנה והובלה בין מספר רב של חברות ועל פני מרחב גיאוגרפי שהולך וגדל עד להגעת המוצר ללקוח הקצה. למרות שחברות מסחריות כיום פועלות לא רק בשוק מקומי או לאומי אלא פועלות בשוק גלובלי, אין חברה בודדת המסוגלת לשלוט בכל שרשרת האספקה משלב חומרי הגלם ועד אספקת המוצר ללקוח. הרעיון הכלכלי העומד מאחורי שרשראות האספקה למיניהם הוא להביא למינימום את העלות הכוללת של מערך האספקה.

אז איפה הלוגיסטיקה כאן ?

לוגיסטיקה הינה המפתח העיקרי בשרשרת האספקה לביצוע הפעילות הפיזית במוצרים. קיימים פערים רבים בשרשרת האספקה בין מיקום חומרי הגלם, לבין מיקומם של היצרנים, הקונים והצרכנים של המוצרים הסופיים. קיימים פערים רבים בין קצב הייצור וכמות ההיצע הנתונה לבין מקום ועיתוי הביקוש. באמצעות מערכת הובלה והפצה – ימית, אווירית ויבשתית, באמצעות מחסנים ומרכזים לוגיסטיים הפרושים על פני יבשות, מגשרת הלוגיסטיקה על פני הפערים והסיכונים הרבים הטמונים באי הוודאות הקיימת בשרשרת האספקה הגלובלית.

לוגיסטיקה יעילה - משתמשת בכלים של ניהול, תכנון, ביצוע ובקרה של תנועות ואחסון מוצרים וכן מידע בין הצמתים של שרשרת האספקה.

ללוגיסטיקה אין מטרות בפני עצמה. מטרות הלוגיסטיקה קשורים עם המוצרים והתנועות ואותם כבר ניסחו מיטב המנסחים כלהלן :

לספק את

- ✓ הכמות הנכונה
- ✓ בזמן הנכון
- ✓ במקום הנכון
- ✓ באיכות הנכונה
- ✓ ובעלות הנכונה.

הלוגיסטיקה אינה אחראית על מקורות חומרי הגלם או על הייצור, השיווק והמכירה. הלוגיסטיקה מגשרת על הפערים והסיכונים שביניהם

בעוד שה SCM משתמש בעיקר בתוכנות בקרת היצור – MIS ובתוכנות חיזוי הביקוש ורענון המלאי בשרשרת האספקה – PLANNING , הלוגיסטיקה נעזרת בתוכנות WMS לניהול מושכל של המחסנים ותוכנות TMS לניהול ההפצה המקומית ועד תוכנות גלובליות למשלחים למעקב אחר תנועות בין לאומיות של סחורות.

...לוגיסטיקה מקצועית – מאפשרת לכם לסמוך על שרשרת האספקה שלכם...

- יצחק דנה הינו מנכ"ל חברת התכנון והייעוץ הלוגיסטי AGS . ניתן ליצור קשר עם איציק בטלפון 052-3327541 או באימל ags@ags.co.il